

Retouradres: Waalstraat 18, 3161 XP Rhoon

Port Betaald



Kerkblad van de PKN-kerken in Rhoon

SOW-bijlage



bij kerkblad 2
30 januari 2023

Samenstelling SOW-commissie:

dr. G.H. van de Graaf begeleider

namens de Hervormde Gemeente:

Hilko Hartog
Marian Heijboer
Cora Noordzij
Karin van Dijk

Namens de Gereformeerde Kerk:

Gerrit den Besten
Aad Stortenbeker
Sander van der Kaaij
Linda Grimminck

Samen op weg

Vlammen zijn er vele, Één is het Licht!

Inleiding

Het nieuwe jaar is net begonnen. Een moment om na te denken over goede voornemens, ambities of dingen die we anders of beter willen doen in het komende jaar. Een moment van reflectie, maar bovenal een moment om Gods zegen te vragen over het jaar dat voor ons ligt. Wat de tijd precies zal brengen, dat weten we niet. Wat we echter zeker weten, is dat onze tijden in Gods hand zijn. Dat geldt ook voor het proces van samengaan van de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente in Rhoon. Het Samen op Weg proces is gestart vanuit de Bijbelse opdracht om als Christen één te zijn. In onze kerken is een breed verlangen om samen één missionaire kerk te zijn. Sinds een aantal jaar is de zogeheten 'Samen Op Wegcommissie' (SOW commissie) in opdracht van beide kerkenraden op zoek naar manieren om de beide gemeenten bij elkaar te brengen, met als uiteindelijke doel om over te gaan tot een volledige fusie. Dat wil zeggen: het samengaan van de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente in de nieuwe, Protestantse Gemeente in Rhoon. Een gemeente die we kunnen en mogen vormen, want we belijden één Heer en hebben dezelfde belijdenisgeschriften en kerkorde. Uiteraard draagt die nieuwe gemeente het DNA van de twee nu bestaande gemeentes: samengaan doe je immers samen! Ieder brengt daarin zijn eigen achtergrond, traditie, voorkeur en signatuur met zich mee. Die ruimte moet er ook zijn. Omdat we het samen doen, betekent dit geven en nemen. Soms je eigen voorkeuren wegstrepen ten bate van het grotere geheel. Openstaan voor de mening en voorkeur van de ander. Begrip tonen en willen praten vanuit een situatie van gelijkwaardigheid. Op menselijk niveau, maar ook op gemeentelijk niveau.

De leden van de SOW-commissie, maar ook de leden van de kerkenraden, horen zo nu en dan zorgen over het proces. Waarom duurt het samengaan zo lang? Maar ook: gaat het niet te snel, waarom weet ik niets over de stappen die er nu worden gezet, is mijn mening überhaupt belangrijk, is samengaan niet vooral 'een overname' door de andere gemeente?

Het zijn logische vragen, die horen bij een moeilijk proces. Want dat is samengaan. Ook bijvoorbeeld rond de aanvankelijk gezamenlijke eredienst op Eerste Kerstdag hebben we gemerkt dat zaken erg gevoelig kunnen liggen en het belang van zorgvuldig communiceren niet onderschat kan worden. In de afgelopen maanden bent u via het kerkblad veelvuldig geïnformeerd via de verslagen van de kerkenraadsvergaderingen en andere artikelen over de stand van zaken rond het proces van samengaan. Ook zijn er vele gemeenteavonden georganiseerd, zowel gezamenlijk als door de Maranathakerk en de Dorpskerk apart, waarin het proces van samengaan intensief is besproken. Daar willen we ook in het komende jaar mee doorgaan: samengaan is immers geen proces van de SOW-commissie of de kerkenraad, maar van de gemeente als geheel.

Om die reden leek het ons goed om deze korte brochure toe te voegen aan het kerkblad. Om nog eens duidelijk aan te geven waar we momenteel staan in het proces van samengaan, welke stappen er in de afgelopen tijd zijn gezet en welke stappen er in de komende tijd verwacht kunnen worden. We benadrukken daarbij dat dit geen nieuwe informatie is: het is slechts een verkorte en overzichtelijke weergave van informatie die eerder gedeeld is via het kerkblad of besproken tijdens gemeenteavonden of kerkenraadsvergaderingen waarvan verslag is gedaan in het kerkblad. We spreken daarbij de hoop uit dat dit document vragen of zorgen over het proces weg kan nemen en de focus brengt waar die wat ons betreft moet zijn: op de

toekomst. Het uiteindelijke samengaan van beide gemeenten is voor beide kerkenraden de stip op de horizon: daar werken we naartoe. En om dat punt te bereiken, zijn ook keuzes nodig. We bidden dat God ons de wijsheid en het geduld geeft om dat op een goede manier, met een open hart en een open oor, te doen.

Namens de SOW-commissie, Sander van der Kaaij

SOW-commissie – taak en opdracht

Voordat we verder ingaan op het stappenplan zoals dat voor het proces van samengaan is opgesteld, is het eerst goed om kort nog iets te zeggen over de SOW-commissie. In de zomer van 2019 is de Samen op Weg Commissie ingesteld, bestaande uit een representatieve vertegenwoordiging vanuit de gemeente van zowel de Dorpskerk als de Maranathakerk. In opdracht van beide kerkenraden is deze commissie ingesteld als adviesorgaan zonder formele bevoegdheid, die de mogelijkheden tot samengaan zou moeten onderzoeken. De commissie staat vanaf het begin onder onafhankelijke leiding van dr. G.H. van de Graaf. Tijdens verschillende sessies is en wordt in deze commissie intensief nagedacht en gediscussieerd over de manier waarop het proces van samengaan vorm zou moeten krijgen en welke hordes genomen moeten worden. Dat ging zowel over heel fundamentele zaken, zoals de avondmaalsviering met kinderen en het zegenen van andere levensverbintenissen dan een huwelijk van man en vrouw, als heel praktische zaken aangaande het kerkblad, gebouwen of gezamenlijke diensten. Notulen van de SOW-commissie zijn altijd met beide kerkenraden gedeeld en bevatten adviezen of denkrichtingen aangaande de samenwerking. Niet de SOW-commissie, maar de gezamenlijke kerkenraden hebben deze adviezen wel, niet of gedeeltelijk overgenomen. Dit alles is terug te lezen in de verslagen van de kerkenraad, zoals gepubliceerd in kerkblad. Doordat een aantal leden van de SOW-commissie ook lid is van een van beide kerkenraden, waren de lijntjes gelukkig kort. Helaas heeft COVID-19 ook de werkzaamheden en voorgenomen activiteiten van de SOW-

commissie fors afgeremd. Gemeenteavonden moesten bijvoorbeeld ruim een jaar worden uitgesteld omdat fysiek bijeenkomen niet toegestaan en niet verantwoord was. We zijn blij dat we onze werkzaamheden begin 2022 weer konden oppakken.

Wat is er tot nu toe gedaan?

De besprekingen van de SOW-commissie hebben geresulteerd in een aantal concrete acties, waarvan de meest belangrijke een ‘stappenplan’ is. In dit stappenplan is gedetailleerd beschreven welke stappen er gezet moeten worden om te kunnen komen tot een fusie. Als streefdatum voor samengaan is in dit stappenplan **1 januari 2024** opgenomen. Laat één ding zeer duidelijk zijn: deze streefdatum is niet in beton gegoten. Streven betekent dat we er alles aan zullen doen om de datum te halen. Wanneer dat niet lukt, dan is dat niet erg. Maar we gaan er wel voor. De kerkenraden, diverse commissies maar bovenal: met u als gemeente. Ieders inzet is keihard nodig!

In het afgelopen jaar zijn er, op advies van de SOW-commissie en besproken met u tijdens gemeenteavonden óf in de kerkenraad, al een aantal belangrijke stappen gezet die als opmaat tot samengaan moeten dienen. Een opsomming:

- De Tarwekorrel en Het Mededelingenblad verschijnen als één gezamenlijk kerkblad.
- De hoeveelheid gezamenlijke diensten is fors geïntensiveerd, in overleg met de preekvoorzieners en predikanten.
- Het groot moderamen (overleg tussen delegaties van de gezamenlijke kerkenraden, inclusief de predikanten) is nieuw leven ingeroepen.
- Alle officiële organen binnen de gemeenten van zowel de Dorpskerk als de Maranathakerk (kerkenraad, diaconie, college van kerkrentmeesters, kindernevendienst etc.) zijn gezamenlijk in overleg gegaan over de praktische gevolgen van samengaan en het beter op elkaar afstemmen van de

werkzaamheden en hebben daarover gerapporteerd aan de SOW-commissie en kerkenraden. Dit heeft geleid tot bv. een gezamenlijk collecterooster van de diaconieën en een gezamenlijk kindernevendienstproject.

- Er zijn twee reeksen gezamenlijke gemeenteavonden georganiseerd waar in de eerste reeks is gesproken over wat ons bindt in ons geloof, en in de tweede reeks de bevindingen zijn gepresenteerd van de hierboven genoemde besprekingen. Ook is er toen uitgebreid gesproken over de zorgen die er leven over het proces van samengaan. De opbrengsten van deze gemeenteavonden zijn ook in de kerkenraden uitgebreid besproken.
- De Hervormde Gemeente heeft een eigen gemeenteavond georganiseerd over de avondmaalsviering met kinderen en deelname van niet-belijvende leden aan het avondmaal.
- De colleges van kerkrentmeesters hebben zich gebogen over diverse praktische zaken die in het proces van samengaan aan de orde komen, zoals het gelijklopen van de gemeentegrenzen, diverse financiële en beheerszaken en de gebouwen. Dit heeft nog niet tot besluitvorming geleid.

Wat moet er nog gebeuren?

De stappen zoals hierboven genoemd, zijn vooral verkennend en bedoeld om de gemeentes zelf maar ook de verschillende organen binnen de gemeentes dichter bij elkaar te brengen. Het intensiveren van gezamenlijke diensten is daarbij wat de SOW-commissie betreft de belangrijkste: het gaat immers om de gemeente. Wanneer we samen verder willen bouwen aan de gemeente van Christus in Rhoon, dan moeten we elkaar leren kennen, het gesprek met elkaar aan durven gaan en gevoel krijgen bij wederzijdse overeenkomsten en verschillen.

Alle andere stappen die zijn gezet zijn vooral voorbereidend-besluitvormend. Dat is ook wat de kerkorde voorschrijft: **voor alle**

zwaarwegende besluiten die samenhangen met samengaan, bijvoorbeeld over de avondmaalsviering met kinderen en het zegenen van andere levensverbintenissen dan een huwelijk van man en vrouw, is beraad in de gemeente verplicht. Dat zijn dus besluiten die de kerkenraad niet zomaar kan, wil en mag nemen. Zo ver zijn we ook nog niet, zeker niet wanneer het gaat over het sluiten van huwelijken van mensen met gelijk geslacht. Daarover later meer.

Alle acties tot nu toe zijn er vooral op gericht om besluitvorming voor te bereiden. U bent daar als gemeente al een aantal keren in gehoord of over geïnformeerd, zowel gezamenlijk als apart, en dat zal ook in het komende jaar meerdere keren gebeuren. Een aantal besluiten zijn daarin ook zeer gemeente-specifiek, bijvoorbeeld die over de avondmaalsviering met kinderen. De Gereformeerde Kerk kent dat gebruik al, de Hervormde Gemeente nog niet. Het is dus aan de Hervormde Gemeente om daar een besluit over te nemen. Daarnaast zijn er nog een groot aantal praktische zaken waarover de gemeente **gekend en gehoord moet worden voor er tot samengaan besloten kan worden:**

- Het beantwoorden van de doopvragen door doopleden;
- Het verlenen van stemrecht aan anderen dan belijdende leden;
- De wijze van verkiezing van ambtsdragers;
- De aanduiding en de naam van de gemeente
- De plaats van samenkomst van de gemeente;
- Het verwerven, ingrijpend verbouwen, afbreken, verkopen of op andere wijze vervreemden van een kerkgebouw
- De plaatselijke regeling

Er kan door de kerkenraden pas een principebesluit worden genomen over samengaan, wanneer over alle bovengenoemde zaken overeenstemming is. Let wel: een besluit kan ook inhouden dat er nog geen besluit over genomen zal worden. Bijvoorbeeld omdat de

noodzaak er niet is, of omdat men een bepaald onderwerp wil laten rusten en het later opnieuw ter tafel wil brengen.

Voor wat betreft de nieuwe plaatselijke regeling, is er al een en ander aan voorbereidend werk verricht. Een nieuwe, gezamenlijke plaatselijke regeling moet uiteindelijk ook leiden tot een nieuw gezamenlijk beleidsplan met bijbehorende financiële onderbouwing. Ook hier geldt weer: **besluitvorming kan pas plaatsvinden wanneer de gemeente over deze onderwerpen is gehoord**. Er is kortom nog een groot aantal fundamentele stappen te nemen, waarin ook uw mening meer dan van waarde is en gehoord moet worden! Het is al gezegd: doel is om over al deze zaken overeenstemming te hebben op uiterlijk **1 januari 2024**: een ambitieuze doelstelling, waar we voor willen gaan!

Waarover nemen we (voorlopig) geen besluit?

Over een aantal van de hierboven genoemde stappen is door de kerkenraden nu al besloten dat **het niet noodzakelijk of verstandig** is daar nu al een besluit over te nemen. Het gaat daarbij om de volgende zaken:

- **Het zegenen van andere levensverbintenissen dan een huwelijk van man en vrouw**: hoewel de Maranathakerk het besluit jaren geleden al genomen heeft om dergelijke huwelijken te willen inzegenen wanneer de gelegenheid zich voordoet, zijn beide kerkenraden tot overeenstemming gekomen dat de nieuw te vormen, Protestantse Gemeente in Rhoon zich opnieuw over dit onderwerp moet beraden. Dat betekent dat vanaf het moment van samengaan, tot het moment van een nieuw besluit, er in de gemeente **geen mogelijkheid is om een andere levensverbintenis dan een huwelijk van man en vrouw te laten zegenen**. Daarmee wordt het eerdere besluit vanuit de Maranathakerk in ieder geval tijdelijk teniet gedaan.

- **De plaats van samenkomst van de gemeente:** de beide colleges van kerkrentmeesters zijn tot de conclusie gekomen dat er vanuit financieel perspectief **momenteel geen enkele noodzaak is om een van beide kerkgebouwen af te stoten**. Dat betekent dat ook na het samengaan, beide gebouwen voor de gemeente ter beschikking blijven en zullen worden gebruikt voor de erediensten. De toekomst zal moeten leren hoelang deze situatie wenselijk en haalbaar is, zeker gezien de hoge energiekosten. Voor nu betekent het echter dat zowel de Dorpskerk als de Maranathakerk in gebruik zullen blijven.

Besluit

Het proces van samengaan is een proces vol kuilen en hobbels. U zult waarschijnlijk voorbeelden kennen van gemeentes waar dit proces moeizaam verlopen is en helaas met conflict en emotie gepaard moest gaan. En dat is nu precies de reden waarom dit proces zo moeilijk is. Het gaat immers over de kerk, die ons allen heel dierbaar is. Het is een stukje van onszelf waar we over praten: daar horen emoties en gevoelens bij. Dat kan variëren van de binding met een gebouw tot het hechten aan specifieke rituelen en gewoontes. Samengaan betekent ook voor een deel opgeven en opnieuw ontdekken. Het kan confronterend zijn om te merken dat dingen anders zullen worden of gaan. Dat bepaalde rituelen of gewoontes in een nieuw of een ander jasje gestoken zullen worden. Dat we, door één gemeente te worden, met een grotere waaier aan geloofsopvattingen te maken zullen krijgen.

Samengaan krijgt echter pas waarde wanneer we kunnen beamen dat in eenheid, ook verscheidenheid zit. Wanneer we het aandurven onze eigen mening of voorkeur niet belangrijker te vinden dan de mening van de ander. Of onze eigen geloofsopvatting niet beter of fundamenteeler vinden dan die van de ander. Maar vooral: dat we in samengaan niet alleen maar krampachtig willen vasthouden aan alles wat er nu is en het feit dat dat vooral zo moet blijven in de toekomst.

Het begint met de wil om respectvol open te staan voor de ander, en daarmee samen te willen bouwen aan Gods Koninkrijk hier in Rhoon.

Dat doen we niet door elkaar de maat te nemen, maar wel door open en transparant met elkaar te communiceren. Met open oor en met open hart. Ook in het komende jaar zullen heel wat mogelijkheden geboden worden om uw mening over het proces van samengaan kenbaar te maken. U heeft het hierboven kunnen lezen: er zijn nog heel wat grote zaken en stappen waarover uw mening zal worden gevraagd. Komt u dan ook alstublieft naar deze avonden en spreek u uit! Daarmee leggen we de basis onder een toekomstbestendige gemeente.

We willen hiermee niet zeggen dat we een zorgeloze periode tegemoet zullen gaan. Er zijn nog obstakels die we moeten overbruggen. En we moeten elkaar daarin ook zien vast te houden. Daarbij moeten we ons niet laten leiden door angst of afkeer, maar door vertrouwen op Hem die ons als gemeentes bij elkaar brengt en verenigt.

Wij hopen dat deze brochure overzicht en duidelijkheid geeft over de stappen die al gezet zijn, de stappen die nog genomen moeten worden en de zeggenschap die u daarin als gemeente heeft. Goede en zorgvuldige communicatie is en blijft essentieel in dit proces. De kerkenraden zijn zich daar zeer goed van bewust. Voor eventuele vragen kunt u zich wenden tot de kerkenraden:

Dorpskerk: scribahervormdegemeenterhoon@gmail.com

Maranathakerk: scribamarkerk@gmail.com